TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2004. gada 7. oktobrī *

Lieta C-312/02

par prasību atcelt tiesību aktu atbilstoši ar EKL 230. pantam, ko 2002. gada 4. septembrī cēla

Zviedrijas Karaliste, ko pārstāv K. Renmane [*K. Renman*], pārstāve, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv K. Simonsons [*K. Simonsson*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — zviedru.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši K. Gulmans [*C. Gulmann*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. CunhaRodrigues*] (referents), R. Šintgens [*R. Schintgen*] un F. Makena [*F. Macken*],

ģenerāladvokāts F. Dž. Džeikobss [*F. G. Jacobs*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 17. jūnijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar šo prasību Zviedrijas Karaliste lūdz daļēji atcelt Komisijas 2002. gada 26. jūnija Lēmumu Nr. 2002/524/EK par Kopienas finansējuma dalībvalstīm noteiktu izdevumu izslēgšanu no Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) Garantiju nodaļas ietvaros (OV L 170, 77. lpp., turpmāk tekstā — "Apstrīdētais lēmums") tajā daļā, kas no Kopienas finansējuma šai dalībvalstij izslēdz izdevumus SEK 18 555 850 apmērā.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

2 5. panta 2. punkta c) apakšpunkts Padomes 1970. gada 21. aprīļa Regulā (EEK) Nr. 729/70 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu (OV L 94, 13. lpp.), ko groza Padomes 1995. gada 22. maija Regula (EK) Nr. 1287/95 (OV L 125, 1. lpp.) (turpmāk tekstā — "Regula Nr. 729/70"), nosaka:

"[Komisija] lemj par izdevumiem, kas izslēdzami no Kopienas finansējuma, uz ko attiecas 2. un 3. pants, ja tā konstatē, ka izdevumi nav veikti atbilstoši Kopienu noteikumiem.

Pirms tiek pieņemts lēmums atteikt finansējumu, Komisijas veikto pārbaužu rezultāti, kā arī attiecīgās dalībvalsts atbildes jādara zināmas rakstveidā, pēc kā abām pusēm ir jācenšas panākt vienošanos par turpmāko rīcību.

Gadījumā, ja vienošanās netiek panākta, dalībvalsts var prasīt uzsākt procedūru, kas paredz saskaņot pušu attiecīgās nostājas četru mēnešu laikā, un tās rezultāti ir jāpaziņo Komisijai, kura tos izvērtē, pirms pieņem lēmumu atteikt finansējumu.

[..]" [Neoficiāls tulkojums]

3 8. panta 1. punkts Komisijas 1995. gada 7. jūlija Regulā (EK) Nr. 1663/95, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā piemērot Padomes Regulu (EEK) Nr. 729/70 attiecībā uz ELVGF Garantiju nodaļas grāmatojumu noskaidrošanas procedūru (OV L 158, 6. lpp.), ko groza Komisijas 1999. gada 22. oktobra Regula (EK) Nr. 2245/1999 (OV L 273, 5. lpp., turpmāk tekstā — "Regula Nr. 1663/95"), nosaka:

"Ja kādas izmeklēšanas rezultātā Komisija uzskata, ka izdevumi netika veikti saskaņā ar Kopienas noteikumiem, tā paziņo ieinteresētajai dalībvalstij iegūtās ziņas, veicamos korektīvos pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību turpmāk [..]."

4 15. panta 3. punkts Padomes 1992. gada 30. jūnija Regulā (EEK) Nr. 1765/92, ar kuru izveido atbalsta sistēmu noteiktu laukaugu audzētājiem (OV L 181, 12. lpp.), nosaka:

"Maksājumi, kas paredzēti šajā Regulā, ir pilnā apjomā pārskaitāmi ieguvējiem."

5 30.a pants Padomes 1968. gada 27. jūnija Regulā (EEK) Nr. 805/68 par tirgu kopīgo organizāciju liellopu un teļa gaļas nozarē (OV L 148, 24. lpp.), kas pieņemts ar Padomes 1992. gada 30. jūnija Regulas (EEK) Nr. 2066/92 1. panta 5. punktu (OV L 215, 49. lpp., turpmāk tekstā — "Regula Nr. 805/68"), lasāms šādi:

"Saskaņā ar šo regulu maksājamās naudas summas ir pilnā apjomā pārskaitāmas ieguvējiem."

Valsts tiesiskais regulējums

6 *Förordningen (1997:183) om kartavgift i ärenden om jordbruksstöd* (1997. gada 17. aprīļa noteikumi, ar ko ievieš nodevu par karšu izsniegšanu lauksaimniecības atbalsta ietvaros) uzlika par pienākumu visiem Kopienas atbalsta pieprasītājiem par noteiktu platību maksāt nodevu, lai saņemtu karti, kurā norādīts minētais apjoms. Šī karte bija obligāti jāpievieno atbalsta pieprasījumam.

7 Tā kā šos noteikumus atcēla 2000. gada 1. jūlijā, tos piemēroja tikai 1998. un 1999. gadā.

Atbilstošie fakti

8 2000. gada 24. oktobrī Zviedrijas Karaliste saņēma Komisijas rakstisko paziņojumu Regulas Nr. 1633/95 8. panta 1. punkta ietvaros, ar ko Komisija informēja, ka nodeva par kartēm ir neatļauts ieturējums no atbalsta laukaugu ražotājiem un ka daļa deklarēto izdevumu ir izslēdzama no jebkāda Kopienas finansējuma.

9 2002. gada 26. jūnijā pēc samierināšanās procedūras, kas ir paredzēta Regulas Nr. 729/70 5. panta 2. punkta c) apakšpunktā, Komisija pieņēma Apstrīdēto lēmumu. Ar [Apstrīdēto] lēmumu Komisija izslēdza no Kopienu finansējuma

Zviedrijas Karalistes deklarētos izdevumus SEK 18 555 850 apmērā, jo šī dalībvalsts nebija ievērojusi Regulas Nr. 1765/92 15. panta 3. punktu un Regulas Nr. 805/68 30.a punktu.

Prasība

10 Šīs prasības ietvaros Zviedrijas Karalistes prasījumi Tiesai ir šādi:

— pamatā — atcelt Apstrīdēto lēmumu daļā, ar kuru no Kopienas finansējuma ir izslēgti Zviedrijas izdevumi SEK 18 555 850 apmērā;

— pakārtoti — samazināt no Kopienu finansējuma izslēdzamo naudas summu līdz SEK 11 817 748;

— pakārtoti — samazināt no Kopienu finansējuma izslēdzamo naudas summu līdz SEK 12 436 091;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

11 Komisija prasa šo prasību noraidīt un piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par pamata prasījumu

12 Zviedrijas valdība izvirza divus pamatus savas pamata prasījuma pamatojumam, pirmais no kuriem ir balstīts uz Regulas Nr. 729/70 5. panta 2. punkta c) apakšpunkta un Regulas Nr. 1663/95 8. panta 1. punkta pārkāpumu, un otrais — uz Regulas Nr. 1765/92 15. panta 3. punkta un Regulas Nr. 805/68 30.a panta kļūdainu piemērošanu.

Par pirmo pamatu

13 Savā pirmajā pamatā Zviedrijas valdība uzskata, ka Apstrīdētais lēmums pārkāpj Regulas Nr. 729/70 5. panta 2. punkta c) apakšpunktu un Regulas Nr. 1663/95 8. panta 1. punktu tādējādi, ka Regulas Nr. 1663/95 8. panta 1. punktā noteiktais Komisijas rakstiskais paziņojums, ko Zviedrijas iestādes saņēma 2000. gada 24. oktobrī, neietver nekādu no Kopienu finansējuma izslēdzamo izdevumu novērtējumu.

14 Tomēr pietiek konstatēt — kā to atzina Zviedrijas valdība, atbildot uz Komisijas iesniegto iebildumu rakstu aizstāvībā, — ka Regulas Nr. 1663/95 8. panta 1. punkts redakcijā, ko groza Regula Nr. 2245/1999, kas stājās spēkā 1999. gada 30. oktobrī un kas tādējādi bija piemērojama lietas faktu norises laikā, vairs nepieprasa to, lai paziņojumā dalībvalstīm Komisija veiktu izslēdzamo izdevumu novērtējumu.

15 Līdz ar to pirmais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par otro pamatu

16 Otrajā pamatā Zviedrijas valdība norāda, ka nodevas iekasēšana par karšu izsniegšanu nav Regulas Nr. 1765/92 15. panta 3. punkta vai Regulas Nr. 805/68 30.a panta pārkāpums tāpēc, ka šīs nodevas nav uzskatāmas par administratīvu nodevu atbalsta pieprasījuma izskatīšanas nozīmē.

17 Saskaņā ar Regulas Nr. 1765/92 15. panta 3. punktu un Regulas Nr. 805/68 30.a pantu, izmaksājamie maksājumi ir "pilnā apjomā" pārskaitāmi ieguvējiem.

18 No tā izriet, ka minētās regulas neatļauj jebkāda veida atskaitījumus no lauksaimniekiem izmaksājamām summām.

19 Šajā sakarā Tiesa jau ir nospriedusi, ka Regulas Nr. 1765/92 15. panta 3. punkts un Regulas Nr. 805/68 30.a pants aizliedz valsts institūcijām izdarīt atskaitījumus no veiktajiem maksājumiem vai pieprasīt administratīvo izdevumu samaksu par pieprasījumiem, kā rezultātā samazinās atbalsta apjoms (1998. gada 22. oktobra spriedums lietās C-36/97 un C-37/97 *Kellinghusen* un *Ketelsen*, *Recueil*, I-6337. lpp., 21. punkts).

20 Tomēr Zviedrijas valdība apgalvo, ka pieprasītā nodeva par kartes izsniegšanu nebija paredzēta attiecīgo iestāžu administratīvo izdevumu segšanai. Pretēji tam, kas tika norādīts iepriekš minētajās lietās *Kellinhusen* un *Ketelsen*, par pieprasījumu

izskatīšana un atbalsta piešķiršana nebija pakļauta augšminēto nodevu samaksai, jo tās tika pieprasītas atsevišķi.

21 Šāds arguments nav atzīstams.

22 Faktiski, kā to ir norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 17. punktā, ja aizliegums veikt atskaitījumus nav ietverts tikai formas pēc, to nevarēja interpretēt tīri formāli kā tādu, kas attiecas tikai uz reāli veiktiem atskaitījumiem maksājumu laikā. Tātad aizliegumam veikt jebkādu atskaitījumu noteikti ir jāattiecas uz izdevumiem, kam ir tieša un būtiska saikne ar pārskaitāmajām summām.

23 Tomēr 1998. gada 2. februāra vēstulē Komisijai Zviedrijas valdība piekrita, ka tā izskatījusi dažādas iespējas, kā finansēt karšu izdošanu, un izvēlējusies par to pieprasīt nodevu.

24 Bez tam ir jāatgādina, ka saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu nevienu atbalsta pieprasījumu nevar iesniegt, ja lietai nav pievienota valsts iestādes izsniegtā karte.

25 Šādos apstākļos ir jākonstatē, no vienas puses, ka pastāvēja tieša saikne starp lauksaimnieku iesniegtajiem atbalsta pieprasījumiem un pieprasīto nodevu par kartēm un, no otras puses, ka šīs nodevas rezultātā samazinājās ieguvēju faktiski saņemtā naudas summa.

26 Jāpiebilst, ka Zviedrijas valdība norāda — Komisija neieviesa finanšu korekcijas attiecībā uz 1998. gada periodu, jo tā piekrita, ka lauksaimnieki varēja izmantot šīs kartes arī citiem mērķiem, ne tikai atbalsta pieprasīšanai. Valdība apgalvo — tas varētu pamatot, ka finanšu korekciju novērtējumā attiecībā uz 1999. gadu, Komisija ņēma vērā jaunos pieprasītājus, kā arī to, ka kartes bija jāizsniedz katru gadu.

27 Komisija atbild, ka 1998. un 1999. gadā pieprasītā nodeva par kartēm ir administratīvs maksājums, kas ir pretrunā Kopienas tiesiskajam regulējumam. Tomēr Komisija atzina, ka 1998. gadā iekasētās nodevas, lai gan relatīvi nenozīmīgā apmērā, var uzskatīt par ekvivalentu samaksai par pakalpojuma sniegšanu lauksaimniekiem, proti, par tādas kartes izdošanu, kas var būt noderīga zemnieku saimniecību kontrolei. Tāds pats pamatojums neattiektos uz 1999. gadā iekasēto nodevu par izdotajām kartēm.

28 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka tad, ja Komisija nav veikusi nepieciešamās korekcijas iepriekšējā finanšu gada laikā, bet nav iebildusi pret neatbilstību noteikumiem taisnīguma labad, konkrētajai dalībvalstij nav tiesību pieprasīt tādu pašu attieksmi pret neatbilstību noteikumiem turpmākos aprēķinos, atsaucoties uz tiesiskās drošības un tiesiskās paļāvības aizsardzības principiem (skat. 1993. gada 6. oktobra spriedumu lietā C-55/91 Itālija/Komisija, *Recueil*, I-4813. lpp., 67. punkts, un 2001. gada 6. decembra spriedumu lietā C-373/99 Grieķija/Komisija, *Recueil*, I-9619. lpp., 56. punkts).

29 Ņemot vērā visus augšminētos apsvērumus, otrais pamats ir jānoraida.

Par pakārtotajiem prasījumiem

30 Zviedrijas valdība atsaucas uz diviem pamatiem pirmā pakārtotā prasījuma pamatošanai, kas, attiecīgi, ir balstīti uz Regulas Nr. 729/70 5. panta 2. punkta c) apakšpunkta un Regulas Nr. 1663/95 8. panta 1. punkta pārkāpumu un uz Regulas Nr. 1765/92 15. panta 3. punkta un Regulas Nr. 805/68 30.a panta kļūdainu piemērošanu.

Par pirmo pamatu

31 Pirmajā pamatā Zviedrijas valdība uzskata, ka Apstrīdētais lēmums tika pieņemts, pārkāpjot Regulas Nr. 729/70 5. panta 2. punkta c) apakšpunktu un Regulas Nr. 1663/95 8. panta 1. punktu, jo Regulas Nr. 1663/95 8. panta 1. punktā noteiktais rakstiskais paziņojums attiecas tikai uz laukaugu ražotājiem paredzēto atbalsta finansējumu.

32 Faktiski Zviedrijas valdība uzskata, ka šajā paziņojumā nebija nevienas atsauces uz kartēm lopbarības platībām. Piemērojot Regulas Nr. 1663/95 8. panta 1. punktu, Komisijai šajā paziņojumā, ko Zviedrijas institūcijas saņēma 2000. gada 24. oktobrī, bija skaidri jānorāda, uz ko Komisijas darbība attiecas.

33 Kā to norāda ģenerāladvokāts savu secinājumu 21. punktā, no vienas puses, Zviedrijas valdība tikai ar 2001. gada 18. maija paziņojumu Komisijai pēc tās pieprasījuma nosūtīja detalizētu informāciju par pārskaitīto atbalstu lopbarības platībām. Pēc šī paziņojuma Komisija 2001. gada 1. augustā nosūtīja Zviedrijas

valdībai otru formālo paziņojumu saskaņā ar Regulas Nr. 1663/95 8. panta 1. punktu. No otras puses, šī valdība nevar aizbildināties ar to, ka 2000. gada 24. oktobra paziņojumā Komisija atsaucās tikai uz kartēm laukaugu platībām, lai apgalvotu, ka tā nevarēja noteikt tādu korektīvo pasākumu veikšana ir vajadzīga, jo Zviedrija ar 2000. gada 1. jūliju atcēla nodevu par kartēm laukaugu un lopbarības platībām.

34 No tā izriet, ka pirmais pamats ir noraidāms.

Par otro pamatu

35 Otrajā pamatā Zviedrijas valdība norāda, ka Regulas Nr. 1765/92 15. panta 3. punkts un Regulas Nr. 805/68 30.a pants nepamato Komisijas lēmumu, ar ko no finansējuma izslēdza nodevas summu par tādu karšu izdošanas maksājumiem, kas attiecas uz platībām, par kurām tika pieprasīts arī lauksaimniecības vides atbalsts vai reģionālā palīdzība.

36 Zviedrijas valdība uzskata, ka Komisija atļāva iekasēt nodevas par kartēm no tiem lauksaimniekiem, kas pieprasīja šāda veida atbalstu, bet, aprēķinot no Kopienu finansējuma atskaitāmo summu, tai nevajadzēja ņemt vērā nedz tās platības, par kurām tika pieprasīta palīdzība laukaugiem vai lopbarības platībām, nedz arī tās, par kurām tika pieprasīts lauksaimniecības vides atbalsts vai reģionālā palīdzība.

37 Jāatgādina, ka Tiesa šī sprieduma 19. punktā ir nospriedusi: Regulas Nr. 1765/92 15. panta 3. punkts un Regulas Nr. 805/68 30.a pants aizliedz valsts institūcijām izdarīt atskaitījumus no veiktajiem maksājumiem vai pieprasīt administratīvo izdevumu samaksu par pieprasījumiem, kā rezultātā samazinās atbalsta apjoms.

38 Apstāklis, ka par vienām un tām pašām platībām daži lauksaimnieki ir pieprasījuši atbalstu, kas paredzēts Regulās Nr. 1765/92 un Nr. 805/68, un lauksaimniecības vides vai reģionālo palīdzību, neietekmē dalībvalstīm uzlikto aizliegumu veikt atskaitījumu no naudas summām, ko ieguvēji ir saņēmuši atbalsta laukaugiem vai lopbarības platībām ietvaros.

39 No Regulas Nr. 1765/92 otrā apsvēruma acīmredzami izriet, ka kompensācijas maksājumu mērķis ir neitralizēt ienākuma zaudējumu, kas radies institucionālo cenu samazināšanas rezultātā, pastāvot jaunai konkrētu laukaugu ražotāju atbalsta kārtībai. Turklāt, saskaņā ar Regulas Nr. 2066/92 trešo apsvērumu, ar ko Regulā Nr. 805/68 tika iekļauts 30.a pants, minētās piemaksu kārtības mērķis ir sniegt attiecīgajiem ražotājiem būtisku kompensāciju par sekām, ko rada intervences cenu samazināšanās liellopu un teļa gaļas nozarē.

40 Jāatzīst, ka šos mērķus nevarēja sasniegt citādi, kā tikai pilnā apjomā pārskaitot atbalstu kompensāciju veidā lauksaimniekiem, kurus ietekmējusi cenu samazināšanās (skat. iepriekš minēto spriedumu *Kellinghusen* un *Ketelsen*, 19. punkts).

41 Veids, kā Zviedrijas valdība interpretējusi Regulas Nr. 1765/92 15. panta 3. punktu un Regulas Nr. 805/68 30.a pantu, anulētu šo noteikumu lietderību, dodot dalībvalstīm iespēju izvairīties no pienākumiem, kas izriet no šiem pantiem, un tādējādi apdraudētu augšminēto mērķu sasniegšanu.

42 Līdz ar to pamats, kas balstīts uz Regulas Nr. 1765/92 15. panta 3. punkta un Regulas Nr. 805/68 30.a panta kļūdainu piemērošanu, ir jānoraida.

43 Pakārtoti Zviedrijas valdība norāda — gadījumā, ja Tiesa nolemtu, ka lopbarības platībām ir jābūt ieskaitītām tajā naudas summas aprēķinā, kas izslēdzams no Kopienu finansējuma, tad no šī aprēķina būtu jāizslēdz nodevas par kartēm attiecībā uz platībām, par kurām tika pieprasīts arī lauksaimniecības vides atbalsts vai reģionālā palīdzība.

44 Šīs prasības pamatojumam Zviedrijas valdība atkārtoti atsaucas uz argumentiem, kas ir izmantoti pirmā pakārtotā prasījuma otrajā pamatā. Šī sprieduma 39. līdz 41. punktā minētā pamatojuma dēļ šie argumenti nav pieņemami.

45 Tā kā neviens no Zviedrijas valdības iesniegtajiem pamatiem nav atzīts, šī prasība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

46 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Zviedrijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež Zviedrijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) Zviedrijas Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]